

**DE GESCHONDEN EER VAN MANCHESTER
OFWEL
DE JURISDICTIE VAN DE HIGH COURT OF CHIVALRY**

'Touch the Commons, and down comes
the country'

(Mr Spenlow in Charles Dickens, *The
personal History and Experience of
David Copperfield the Younger*,
ch. 26)

Ik kan mij de verontwaardiging van de directie van de Manchester Palace of Varieties, Ltd in Whitworth Street op 13 april 1954 wel voorstellen toen zij de brief van de stad Manchester kreeg. Al twintig jaar lang had boven het grote voorhang van het theater het geborduurde stadswapen van Manchester geprikt tot streling van het oog van de bezoeker. Meer dan zestig jaar gebruikte het variétépaleis dit wapen als afbeelding op zijn zegel en nu na al die jaren van ongestoord genot, kwam daar die brief van de town clerk met het verzoek onmiddellijk op te houden het wapen te gebruiken of ten toon te spreiden. De directie besloot dan ook een ferme brief terug te schrijven, waarin zij niet alleen weigerde aan het verzoek te voldoen, maar bovendien aan de Manchester Corporation het recht ontzegde zich met deze zaken in te laten¹. De stad reageerde snel en verrassend. Op 5 mei 1954 zond zij een verzoekschrift - petition - naar de Hertog van Norfolk in zijn erfelijke hoedanigheid van Earl Marshal waarin zij de bovenbeschreven grieven uiteenzette en vroeg een procedure te mogen aanspannen voor His Grace's High Court of Chivalry or Court Military. Het verrassende was gelegen in de omstandigheid dat de High Court of Chivalry reeds meer dan 200 jaar niet bijeen was gekomen zodat de vraag gewettigd was of het Hof nog bestond en zo ja, welke competentie het had. Bovendien was het Hof een Civil Law Court, hetgeen betekende dat het rechtsprak op grond van Romeins-kanoniek recht - civil law - dat

1. Brief van 21 april 1954

vanouds werd bepleit niet door barristers bijgestaan door sollicitors, maar door advocates and proctors, dus door advocaten en procureurs. Deze beroepen waren echter al bijna een eeuw obsoleet. Desondanks liet de Hertog van Norfolk op 20 oktober 1954 het variététheater oproepen te verschijnen en zich in te schrijven op de reeds twee eeuwen onbeschreven rol van de High Court of Chivalry in Londen. Het theater gehoorzaamde aan dit bevel, de stad Manchester componeerde een conclusie van eis, in deze procedure "Libel"² geheten en daarmee begon een van de merkwaardigste gedingen van deze eeuw, één van die processen die buiten het Verenigd Koninkrijk ondenkbaar zijn.

In het nu volgende opstel wil ik niet alleen de aandacht vestigen op de excentriciteit van het geval maar hoop ik tevens enkele kenmerken aan te tonen van de wijze waarop men in Engeland het recht vindt: de letterlijke, grammaticale uitlegging van de statutes, het gezag van de schrijvers van de zgnd. books of authority, de waakzaamheid tegen inbreuken op de common law, de vergelijking per analogiam van de onderhavige zaak met rechtzaken, die zich honderden jaren eerder hebben voorgedaan etc. Al deze kenmerken van het Engelse recht komen immers aan de orde in het proces dat op 21 december 1954 in Londen plaatsvond.

Op die dag, om precies te zijn half elf 's ochtends, speelde zich voor de ogen van een talrijk publiek een ongewoon schouwspel af in het gebouw van de Lord Chief Justice. Daar betrad Mr Smith, the Cryer of the Court, het vertrek, gevolgd door twee griffiers - joint registers of the Court - en daarachter twee Pursuivants, dat zijn jongere leden van de College of Arms met de fraaie namen Rouge Dragon en Bluemantle en vier herauten in bonte kleuren, Lancaster, Somerset, York en Chester. De Kings of Arms Garter en Norroy, bevonden zich reeds in de rechtbank. Na de Heralds schreed de plaatsvervanger - Surrogate - van de Earl Marshal binnen gekleed in de toga van een Doctor of the Civil Law en tenslotte was daar Bernard Marmaduke, Hertog van Norfolk, 'in levée dress'. De Cryer riep luid "Silence in Court" en

2. Libel, naar de libellus, het geschrift waarmee het Justiniaanse proces werd ingeleid en waarin de eis was geformuleerd.

opende het proces met de Proclamatie "Oyez, Oyez, Oyez, all manner of persons having anything to do before the High Court of Chivalry draw near and give your attendance. God save the Queen." Daarop las Mr Wagner, Richmond Herald, de titels van de Earl Marshal voor en een patentbrief van Karel II van 19 oktober 1672 waarin deze vorst het hoge ambt van Earl Marshal erfelijk verleende aan Henry, Lord Howard en zijn mannelijke afstammelingen³. Vervolgens las Mr Philipps, gekleed in het livrei van de Scriveners' Company een Warrant voor waarin de Earl Marshal Raynor, Baron Goddard of Aldbourne aanwees als zijn Lieutenant, Assessor and Surrogate. Lord Goddard bekleedde in 1954 het hoogste rechterlijke ambt van Lord Chief Justice of England. Na het afleggen van de eed om volgens wet en gewoonte recht te spreken 'without fear of favour, affection or ill-will' werd de zaak van de Lord Mayor, Aldermen and Citizens of the City of Manchester against the Manchester Palace of Varieties Limited in behandeling genomen.

De eerste vraag, nl. of het Hof nog wel bestond was door de bovenstaande ceremonie in wezen bevestigend beantwoord, hoewel ieder ervan overtuigd was dat het Hof eigenlijk niet had moeten bestaan. Het had zijn leven te danken aan zijn lange winterslaap die het deed ontsnappen aan de algehele hervorming van de gerechtshoven in de Supreme Court of Judicature Act van 1873. Door zijn obsoleet bestaan was het Hof door de Victoriaanse wetgever onopgemerkt gebleven en nu het niet bij wet was afgeschaft bestond het nog. Want dat het Hof door het enkele verloop van tijd zou zijn verdwenen was niet vol te houden en werd ook door niemand beweerd. "It is not contended", zei Lord Goddard in zijn vonnis, "that this Court, however long a period may have elapsed

3. De titel Hertog van Norfolk is erfelijk verbonden aan een lid van de familie Howard. Het merendeel van deze familie is Rooms-katholiek gebleven. Ten gevolge van de Test Acts van 1672 (25 Car.II c.2) en 1678 (30 Car.II st.2) moest ieder die een staatsambt bekleedde de sacramenten ontvangen volgens de Church of England en o.a. de leer van de transsubstantiatie afzweren. Een katholieke Norfolk kon derhalve niet zelf het ambt van Earl Marshal vervullen. Hij bediende zich dan van een Deputy. De vereisten van de Test Acts zijn ingetrokken door de Roman Catholic Relief Act van 1829 (10 Geo IV c.7). De Test Acts zelf zijn afgeschaft in 1863 en 1866.

since it last sat, is no longer known to the law". Wel ontspon zich een debat over de vraag of het High Court of Chivalry bevoegd was recht te doen in het onderhavige geval, kortom over de jurisdictie van het Hof.

De gedaagde ontkende deze bevoegdheid en beriep zich daarbij op twee statutes van Richard II (1377-1400)⁴ waarvan een fragment uit de laatste wordt weergegeven:

To the constable it pertaineth to have cognisance of contracts touching deeds of arms and of war out of the realm, and also of things that touch war within the realm which cannot be determined nor discussed by the common law, with other usages and customs to the same matters pertaining, which other constables heretofore have duly and reasonably used in their time.

Gedaagde beweerde dat volgens de aangehaalde passage uit de statute van 1390 de jurisdictie van het Hof zich beperkte tot disputen omtrent het dragen van wapens in oorlogen buiten het koninkrijk of in toernooien binnen het rijk of, mogelijkwijze, in een burgeroorlog. Deze laatste twee mogelijkheden waren de enige die konden vallen onder de woorden 'things that touch war within the realm'. Eiser ging uitvoerig op dit verweer in. Allereerst toonde hij aan dat de zojuist aangehaalde woorden een onvolledige vertaling waren van de oorspronkelijke tekst van de statute die in het Frans was geschreven. Een correcte vertaling zou moeten luiden: 'things that touch Arms or War within the realm' en door de toevoeging van dit ene woordje 'Arms' was de jurisdictie binnen het koninkrijk niet beperkt tot oorlogshandelingen maar tot alle kwesties die 'de wapenen' betroffen. Gedaagde liet zich door deze repliek niet uit het veld slaan maar legde aan de Surrogate de gehele Franse tekst over: 'Al Conestable apptient davoit conissance des contractz tochantz faits darmes et de guerre' Hij betoogde dat het woordje 'faits darmes' niets anders kon betekenen dan wapenfeiten, 'feats at arms' en haalde in dit verband de Oxford English Dictionary aan die 'faits darmes' omschreef als 'deeds of Arms, jousts and tournaments'.

4. 8 Ric.II c.5 (1384) en 13 Ric.II c.2 (1390)

Het tweede stuk van de zin 'auxint des choses qui touchent armes ou guerre deinz le roialme' diende 'ejusdem generis' te worden uitgelegd, aldus gedaagde. Het woordje 'armes' betekende ook hier 'faits darmes' en sloeg dus enkel op wapenfeiten. Gedaagde bleef dus bij zijn enge interpretatie en haalde ter ondersteuning ervan een passage aan uit Hawkins Pleas of the Crown⁵. Hij volhardde ook toen de Surrogate hem voorhield dat niemand minder dan Blackstone (1723-1780) een ruimere jurisdictie van het Hof inzake het voeren van wapenen in vreedstijd wèl had erkend. U kunt toch niet van mij vragen om uit te spreken dat Blackstone fout was? 'I may be very bold but I do not know whether I am bold enough to do that', aldus de Chief Justice. Natuurlijk haastte gedaagde zich te zeggen dat 'his Lordship' zo vrijpostig niet behoefde te zijn, maar wilde slechts op het feit wijzen dat Blackstone een common lawyer was en dat de Court of Chivalry werd geregeerd door civil law, d.w.z. door van oorsprong Romeins recht.

Nu wij op dit punt zijn aangeland is wellicht het juiste ogenblik gekomen om het betoog te onderbreken en iets te zeggen over de geschiedenis en inrichting van dit merkwaardige Hof.

The High Court of Chivalry stamt uit de Middeleeuwen en wordt in de bronnen met verschillende namen aangeduid, zoals de Court of the Constable and the Marshal, the Court of Honour, the Court Military⁶ en later the Earl Marshal's Court. In 1348 wordt het Hof voor de eerste maal vermeld⁷.

In de eerste twee eeuwen van zijn bestaan werd het steeds gehou-

5. A Treatise of the Pleas of the Crown, eerste druk 1716 van William Hawkins (1673-1746) die des te groter gezag had omdat hij Serjeant at Law was in 1737 toen the Court of Chivalry voor het laatst bijeen was gekomen in Sir H. Blount's Case (1 Atk. 296)

6. Deze naam heeft tot verwarring aanleiding gegeven. Men heeft de naam wel in verband gebracht met een Hof voor militaire aangelegenheden. In feite is de naam afgeleid van curia militaris en dient miles niet vertaald te worden met soldaat of iets dergelijks maar met ridder, chevalier. Curia militaris is dus niets anders dan Court of Chivalry.

7. Calendar of Patent Rolls, CPR, 1348-50 p. 174

den voor de Lord High Constable en de Earl Marshal gezamenlijk⁸. Beiden waren de hoogste functionarissen van de kroon. Zij vergezelden aanvankelijk de koning op militaire expedities als opperbevelhebbers en speelden een belangrijke rol bij de kroningsplechtigheden. Het ambt van High Constable kwam ter gelegenheid van de kroning van Hendrik VIII op 21 april 1509 in handen van Edward Stafford, Hertog van Buckingham. Deze poogde een verklaring uit te lokken dat de functie hem toekwam als een recht maar zijn aanspraak werd afgewezen⁹. Ten gevolge van een conflict met de oppermachtige kardinaal Wolsey viel hij in ongenade en werd op 17 mei 1521 onthoofd. Shakespeare schildert hem af als een onschuldig slachtoffer van de intriges van het monster Wolsey en hij houdt ook een nobele afscheidsrede¹⁰

When I came hither, I was Lord High Constable
And Duke of Buckingham; now, poor Edward Bohun¹¹
Yet I am richer than my base accusers,
That never knew what truth meant. I now seal it;
And with that blood will make 'em one day groan for't.
My noble father, Henry of Buckingham,
Who first rais'd head against usurping Richard,
Flying for succor to his servant Banister,
Being distress'd, was by that wretch betray'd,
And without trial fell; God's peace be with him!
Henry the Seventh succeeding, truly pitying
My father's loss, like a most royal prince
Restore'd me to my honors; and out of ruins
Made my name once more noble. Now his son,
Henry the Eight, life, honor, name, and all
That made me happy, at one stroke has taken
For ever from the world. I had my trial,
And must needs say a noble one; which makes me
A little happier than my wretched father.
Yet thus far we are one in fortunes: both
Fell by our servants, by those men we lov'd most;
A most unnatural and faithless service.
Heaven has an end in all; yet, you that hear me,
This from a dying man receive as certain:
Where you are liberal of your loves and counsels
Be sure you be not loose; for those you make friends
And give your hearts to, when they once perceive

8. Oorspronkelijk betekende constable stalmeester, van het latijnse woord comes stabuli en marshal of maarschalk stal-knecht, van het Germaanse marh en schalc.

9. Duke of Buckingham's Case (1514), 3 Dyer 285b

10. W. Shakespeare, Henry VIII, II,1,102 e.v.

11. Bohun is een vergissing van Shakespeare want de geslachtsnaam van Buckingham was Stafford.

The least rub in your fortunes, fall away
Like water from ye, never found again
But where they mean to sink ye. All good people,
Pray for me! I must now forsake ye. The last hour
Of my long weary life is come upon me.
Farewell!

Zijn dood is voor ons verhaal in zoverre van belang dat sindsdien geen permanente Lord High Constable is benoemd, hetgeen in 1954 een argument is geweest voor de stelling dat de High Court of Chivalry een noodzakelijk vereiste voor zijn bestaan, nl. de aanwezigheid van de High Constable, ontbeerde¹².

Omdat het Hof aanvankelijk kwesties behandelde, die waren gerezen tijdens oorlogshandelingen in het buitenland, kwesties waarbij dikwijls niet-Engelsen waren betrokken, had men behoefte aan een recht, dat internationaal acceptabel was. Dezelfde noodzaak deed zich voor bij zaken, die schepen en zeelieden

12. Overigens is in 1631 en 1634 een Lord High Constable (Robert, Earl of Lindsay) ad hoc benoemd naar aanleiding van twee zeldzame kwesties, één van moord begaan in Newfoundland (Cur. Mil. Boxes 7/114) en één geval van hoogverraad (Rea v. Ramsey (1631) 3 St. Tr 483). In het laatste geval nam het Hof zijn toevlucht tot een zeldzame beslissing, nl. tot trial by battle. Donald, Lord Rea beschuldigde Donald Ramsey van hoogverraad. Aangezien hij de enige getuige was en voor een veroordeling in de Common Law ten minste twee getuigen vereist waren, deed hij een beroep op de Court of Chivalry. Het proces had plaats voor de ad hoc benoemde Lord High Constable, de Earl Marshal en enkele andere edellieden. De King's Advocate was niemand minder dan de fameuze Dr Arthur Duck (1580-1648), die een sindsdien beroemde rede hield over de ouderdom, de jurisdictie en de noodzaak van de Court of Chivalry. Omdat er geen genoegzaam bewijs kon worden verkregen besloot het Hof tot een duel. Daartoe stopte de Lord High Constable het verzegelde beroepsschrift van de eiser in de door deze geworpen handschoen en het verzegelde verweerschrift in die van de gedaagde, hield de eerste handschoen in zijn rechter, de tweede in zijn linkerhand en vouwde ze samen. Daarop werden door hem en de Earl Marshal bepaald de dag (12 april 1632), de plaats (Tothill Fields, Westminster) en de wapenen, in dit geval een speer, een lang en een kort zwaard en een dolk, 'each of them with a point'. Aan Rea werd verboden verder dan Charing Cross naar het westen te gaan, Ramsey mocht niet zonder toestemming verder oostelijk dan Whitehall. Het duel heeft echter nooit plaats gehad, omdat de koning Ramsey niet geheel schuldig vond. De heren werden in plaats daarvan in de Tower opgesloten totdat zij voldoende zekerheid gaven dat zij elkaar niets zouden aandoen. De trial by battle werd afgeschaft in 1819 door Act 59 Geo 111 c.46 als gevolg van Ashford v. Thornton, waarover elders in dit nummer.

betroffen. Ook zij kwamen immers steeds in contact met vreemde volkeren en vreemde wetten. Als internationaal acceptabel recht diende in deze zaken het Corpus Iuris Civilis, d.w.z. de wetgeving van de Romeinse keizer Justinianus (527-565) die werd uitgelegd naar de behoeften van de eigen tijd. Zo komt het dat de Court of Chivalry evenals de ongeveer tezelfdertijd ontstane Court of Admiralty werden geregeerd door civil law, d.w.z. door rechtsregels die zijn gebaseerd op Romeins recht in tegenstelling tot de common law, het gemene, uit gewoonte ontstane recht van Engeland.

Een Civil Law Court vereiste uiteraard eigen advocaten, die waren opgeleid in het continentale ius commune, d.w.z. in het middeleeuwse Romeins-canonieke recht. Ook het canonieke recht werd dikwijls in de opleiding betrokken: er waren enkele rechtsgebieden zoals het huwelijks- en het testamentair erfrecht die beheerst werden door het recht van de kerk, aanvankelijk de Rooms-katholieke kerk en na de reformatie dat van de Church of England. En terwijl de student die zich in de common law wilde bekwamen zijn opleiding ontving van de advocaten zelf - pas sinds 1850 kan men een universitaire graad in de common law behalen - ging de toekomstige civil lawyer naar Oxford of Cambridge om de doctorsgraad in civil law te behalen. Na het verkrijgen van zijn DCL (Doctor of the Civil Law) in Oxford of van zijn LLD (Legum Doctor) in Cambridge was hij gekwalificeerd als civilian. Het spreekt vanzelf dat de Doctors door hun opleiding meer internationaal georiënteerd waren dan de Common Lawyers en velen hadden dan ook gestudeerd aan oude Europese universiteiten, in Padua, Parijs of Bologna. Vóór de reformatie waren het voornamelijk geestelijken die de studie van de beide rechten, d.w.z. van Romeins en canoniek recht aanvatten. Zij konden door de aartsbisschop van Canterbury benoemd worden in zijn kerkelijke rechtbank, the Court of the Arches, die zitting hield at St Mary-le-Bow (arch - van arcus - = boog). Aan het hoofd van dit hof stond de Dean of the Arches en het was één van deze dekens, Richard Blodwell, die aan het einde van de vijftiende eeuw een vereniging vormde van Doctors of Law. Zij kwam bijeen in Paternoster Row en had een gemeenschappelijke tafeltje the common table - waaraan zij de naam Doctors' Commons ontleen-

de. Voor de toelating tot dit exclusieve gezelschap was vereist het behalen van de doctorsgraad in civil law, het fiat van de aartsbisschop van Canterbury, admmissie als 'advocate' door de Dean of the Arches en tenslotte één jaar praktijkervaring in één der Civil Law Courts. Naast de Doctors of Law die als advocaten werkzaam waren stonden de proctors, wier werkzaamheden te vergelijken zijn met de sollicitors.

Charles Dickens geeft een niet al te vleierende beschrijving van het wereldje van Doctors' Commons in de geschiedenis van David Copperfield die bij zijn toekomstige schoonvader, de proctor Mr Spenlow, in de leer gaat. Tevoren vraagt hij aan zijn vriend Steerforth: 'What is a proctor, Steerforth?'

"Why, he is a sort of monkish attorney," replied Steerforth. "He is, to some faded courts held in Doctors' Commons - a lazy old nook near St. Paul's Churchyard - what sollicitors are to the courts of law and equity. He is a functionary whose existence, in the natural course of things, would have terminated about two hundred years ago. I can tell you best what he is by telling you what Doctors' Commons is. It's a little out-of-the-way place, where they administer what is called ecclesiastical law, and play all kinds of tricks with obsolete old monsters of acts of Parliament, which three-fourth of the world know nothing about, and the other fourth supposes to have been dug up in a fossil state, in the days of the Edwards."

"But advocates and proctors are not one and the same?" said I, a little puzzled. "Are they?"

"No," returned Steerforth, "the advocates are civilians - men who have taken a doctor's degree at college -. The proctors employ the advocates. Both get very comfortable fees and altogether they make a mighty snug little party."

Het behoeft geen betoog dat met de laïcisering van de Commons als gevolg van de reformatie een zekere vorm van nepotisme zijn intree deed. Vele doctors of law waren de zoons of familieleden van advocates of proctors, soms voorzien van Romeinse voornamen als Julius Caesar, Augustus, of uiteraard Justinian. Dickens overdreef waarschijnlijk niet toen hij een zitting in Doctors' Commons beschreef als 'a cosey, dosey, old-fashioned, time-forgotten, sleepy-headed little family-party'¹³.

13. David Copperfields eerste indrukken van een zitting in de Commons moet hij met vele mensen in de tijd van Dickens hebben gedeeld:

Het einde van de Doctors' Commons werd ingeluid door de Court of Probate Act en de Matrimonial Causes Act van 1857. Daardoor verloren de advocaten en de proctors het monopolie in kwesties van echtscheiding en van het goedkeuren en registreren van testamenten, tot dan toe hun belangrijkste bron van inkomsten. Op 8 augustus 1859 werd aan o.a. barristers en sollicitors toegang verleend tot de High Court of Admiralty. Ten gevolge van deze wetten loste de Doctors' Commons zich op en werd de om zijn prachtige verzameling van Europese rechtsliteratuur vermaarde bibliotheek in 1861 verkocht ondanks het hardnekkige verzet van Dr Lee, die een vergeefs beroep deed op de House of Commons. In 1865 werden de gebouwen aan de College Square, Great Knightrider Street, verkocht. De laatste civilian advocate Thomas Hutchinson Tristram DCL stierf op 8 maart 1912. Overgangsbepalingen met betrekking tot de High Court of Chivalry zijn niet gemaakt omdat dit Hof in 1857 al meer dan een eeuw niet bijeen was gekomen. Men heeft er eenvoudig niet aan gedacht of het niet nodig gevonden. Vandaar dat de twee barristers die in 1954 pleitten, Mr

Mr. Spenlow conducted me through a paved courtyard, formed of grave brick houses, which I inferred from the Doctors' names upon the doors, to be the official abiding-places of the learned advocates of whom Steerforth had told me; and into a large dull room, not unlike a chapel to my thinking, on the left hand. The upper part of this room was fenced off from the rest; and there, on the two sides of a raised platform of the horse-shoe form, sitting on easy old-fashioned dining-room chairs, were sundry gentlemen in red gowns and gray wigs, whom I found to be the Doctors aforesaid. Blinking over a little desk like a pulpit-desk, in the curve of a horse-shoe, was an old gentleman, whom, if I had seen him in an aviary, I should certainly have taken for an owl, but who I learned was the presiding judge. In the space within the horse-shoe, lower than these, that is to say, on about the level of the floor, were sundry other gentlemen, of Mr. Spenlow's rank, and dressed like him in black gowns with white fur upon them, sitting at a long green table. Their cravats were in general stiff, I thought, and their looks haughty; but in this last respect I presently conceived I had done them an injustice, for when two or three of them had to rise and answer a question of the presiding dignitary, I never saw anything more sheepish. The public, represented by a boy with a comforter, and a shabby-genteel man secretly eating crumbs out of his coat pockets, was warming itself at a stove in the centre of the Court. The languid stillness of the place was only broken by the chirping of this fire and by the voice of one of the Doctors, who was wandering slowly through a perfect library of evidence, and stopping to put up, from time to time, at little roadside inns of argument on the journey.

Squibb¹⁴ voor de eiser en Mr Cole voor gedaagde, dit deden 'ex necessitate rei'.

Keren wij terug naar ons proces, dan zien wij dat de strijd om de bevoegdheid van de High Court of Chivalry nog lang niet was uitgewoed met de interpretatie van de Statute van Richard II. De verdediging ondersteunde haar bewering, dat het Hof slechts bevoegdheid had ten tijde van oorlogshandelingen door zich te beroepen op oude vonnissen, die alle betrekking hadden op tijdens militaire expedities voorgevallen kwesties: Scrope v. Grosvenor uit 1389, Lovell v. Morley (1391) en Grey v. Hastings (1408). De autoriteit van deze vonnissen werd weersproken door de eiser, die een casus aanhaalde uit 1394, waarin de eiseres een vrouw was wier wapens valselijk waren gebruikt. (Wyght v. Tannere, 1394) Daarmee toonde hij aan dat disputen betreffende het voeren van andermans wapen niet beperkt waren tot handelingen in oorlogstijd¹⁵.

Een tweede aanval op de bevoegdheid van de High Court of Chivalry bestond hierin dat het in afwezigheid van de High Constable niet rechtsgeldig zitting kon houden. De functie van Lord High Constable was, zoals wij hebben gezien, sinds 1521 vacant. Ter ondersteuning van deze stelling beriep de verdediging zich op Jennings v. Chambers¹⁶. Het betrof hier een "actio iniuriarum", d.w.z. een actie wegens belediging door het gebruiken van 'scandalous words'. Cuthbert Chambers, een drogist uit Ripon had tegen Sir Jonathan Jennings gezegd: 'You a Knight! You are a pitiful fellow and an inconsiderable fellow!' Jennings daagde de drogist vervolgens voor de High Court of Chivalry,

14. G.D. Squibb heeft, waarschijnlijk als gevolg van deze rechtszaak een boek geschreven getiteld The High Court of Chivalry. Oxford 1959. Van zijn hand is ook een boek over Doctors' Commons met de gelijknamige titel. Oxford 1977. Veel gegevens zijn aan deze werken ontleend.

15. Al de vier hierboven aangehaalde "cases" zijn "unreported" en dus door moeizaam archiefwerk onder het stof van eeuwen vandaan gehaald. Terwijl de eerste common law reports zijn opgetekend in de Year Books aan het einde van de dertiende eeuw, dateren de eerste civil law reports pas van het einde van de achttiende eeuw.

16. Of Chambers v. Jennings (1703) 7 Mod. Rep. 125 87 E.R. 1139¹ Sack 553, Holt K.B. 597

maar Chambers op zijn beurt deed een beroep op de common law Court of the Kings's Bench en vroeg om een aan de High Court of Chivalry gericht verbod te oordelen in kwesties van 'slander'. Mocht dit Hof toch bevoegd zijn in beledigingszaken, dan vroeg Chambers zich af of de aanwezigheid van de High Constable geen vereiste was voor een rechtsgeldige zitting. De Court of the King's Bench sprak inderdaad het gevraagde verbod uit en kwam daardoor aan de tweede vraag van Chambers niet toe. De rechter, in dit geval de beroemde Chief Justice Sir John Holt (1642-1710), zei slechts 'that whatever colour there might be to hold plea of some things before the marshal alone, there was no pretence to hold plea of words'. Aangezien Holt in een van de drie reports die er van Chambers v. Jennings bestaan gezegd schijnt te hebben dat de Court of Chivalry 'a pretended Court' was, hebben Anson en Holdsworth¹⁷, twee autoriteiten op het gebied van de Engelse rechtsgeschiedenis, geconcludeerd dat de Court of Chivalry niet rechtsgeldig was geformeerd indien de Constable er geen zitting in had. Toch besliste Chambers v. Jennings niets meer dan dat de High Court of Chivalry geen bevoegdheid had inzake kwesties van belediging omdat de jurisdictie van de Common Law Courts zich over deze zaken uitstreckte.

De uitspraak van C.J. Holt in 1703 in verband met de High Court of Chivalry maakt ons opmerkzaam op een belangrijk verschijnsel in het Engelse recht, nl. de neiging van de bijzondere rechtbanken om haar jurisdictie uit te breiden ten koste van de Common Law Courts en de jaloerse ijver waarmee deze laatste hun jurisdictie bewaken tegen zulke inbreuken. Ook blijkt hieruit de bevoegdheid van de Common Law Courts om inderdaad een 'prohibition' uit te vaardigen tegen een bijzondere rechtbank, d.w.z. een gebod om zich van het oordelen in bepaalde kwesties te onthouden. Achter deze competentiegeschillen verborg zich natuurlijk een financiële kwestie: meer rechtsgedingen betekenden meer inkomsten. De Court of Chivalry heeft zich driemaal zo'n terechtwijzing moeten laten welgevalen. De eerste maal door de

17. W.R. Anson, *The Law and Custom of the Constitution*, 4th ed. Oxford, 1935, 2 pt 2, 214 noot 4; W.S. Holdsworth, *A History of English Law*. 7th ed. 1956, 1, 579

reeds meermalen aangehaalde Statutes van Richard II uit 1384 en 1390. Want de bedoeling van deze Statutes, zo blijkt duidelijk uit hun bewoordingen, is niet geweest een positieve omschrijving te geven van de jurisdictie van de High Court of Chivalry, toen nog geheten de Court of the Constable and Marshal, maar vast te stellen dat de jurisdictie van de Court daar ophield, waar die van de Common Law Courts begon¹⁸. Indien derhalve zou blijken dat de zaak van Manchester tegen de Palace of Varieties niet kon worden bepleit voor een Common Law Court noch voor een Court of Equity - en het antwoord op die vraag werd bepaald door het gewoonterecht, "the usages and the customs", van elke rechtbank zoals die waren opgetekend door gezaghebbende schrijvers - dan was de Court of Chivalry competent. Dat was de lijn van het betoog dat de eiser naar voren bracht en dat was tenslotte ook het standpunt dat de Surrogate huldigde, nadat hij de gedaagde, vertegenwoordigd door Mr Cole, enkele kenmerkende vragen had gesteld.

The Surrogate: Is there any authority to show that matters relating to Coats of Arms are in any way punishable at a court of law?

Mr Cole: Not a court of common law.

The Surrogate: A Court of Equity?

Mr Cole: Nor a Court of Equity.

18. 8 Ric. 2 c.5 - "Because divers pleas concerning the common law, and which by the common law ought to be examined and discussed, are of late drawn before the constable and marshal of England, to the great damage and disquietness of the people; (2) it is agreed and ordained, That all pleas and suits touching the common law, and which ought to be examined and discussed at the common law shall not hereafter be drawn or holden by any means before the foresaid constable and marshal, but that the court of the same constable and marshal shall have that which belongeth to the same court, and that the common law shall be executed and used, and have that which to it belongeth, and the same shall be executed and used as it was accustomed to be used in the time of King Edward."

13 Ric. 2 c.2 - "Because that the commons do make a grievous complaint, that the court of the constable and marshal hath incroached to him, and daily doth incroach contracts, covenants, trespasses, debts, and detinues, and many other actions pleadable at the common law, in great prejudice of the King and of his courts, and to the great grievance and oppression of the people; etc.

The Surrogate: Then you say that the grant of Arms is entirely unprotected?

Mr Cole: All I say is that ... with your Lordship's permission, ... the present case is such that it ought not to be governed in any way by previous cases because they are bad precedents ...

The Surrogate: You are asking me to hold that all these decisions of the Courts of Chivalry in the past have been illegal.

Mr Cole: Not all, only those since 1521.

The Surrogate: I do not want to encourage you, Mr Cole¹⁹.

De tweede terechtwijzing wegens het overschrijden van zijn bevoegdheden kreeg het Hof in 1691 in *Oldys v. Domvill*²⁰. Het betrof een reeks van gevallen, waarin wapenen, soms niet bestaande wapenen werden gebruikt bij begrafenissen. In de 17^e en 18^e eeuw was het bij de gegoede stand gebruikelijk pompeuze begrafenissen te organiseren waarbij de wapenen en blazoenen van de overledene opzichtig werden tentoongespreid. Voor het houden van zulke begrafenissen moest toestemming worden gevraagd aan de competente King of Arms, die in ruil daarvoor geld ontving²¹. Nu gebeurde het meer en meer dat allerlei lieden begrafenissen verzorgden - marshalling funerals - en daarmee goed geld verdienden, zonder kennis en instemming van de King of Arms. Eén van deze zgnd. funeral painters was Charles Domville uit St. Peter Cornhill, in het gebied van Clarenceux, King of Arms. Deze laatste diende tegen Domvill een klacht in voor de High Court of Chivalry bij monde van Dr Oldys, de King's Advocate. Domville daarentegen wachtte het proces niet af maar stelde op zijn beurt

19. A verbatim report of the case in the High Court of Chivalry of The Lord Mayor, Aldermen and citizens of Manchester versus The Manchester Palace of Varieties Limited. The Heraldry Society 1955 p.31

20. *Oldys v. Domvill* (1691), Her. Cas. 72; in beroep sub nom. *Oldis v. Donmill* (1696) Show. P.C. 58

21. Er zijn drie Kings of Arms in Engeland, Garter, Clarenceux en Norroy and Ulster. De rivier de Trent bakent het territoir af van de bevoegdheden van Clarenceux (zuid) en Norroy and Ulster (noord). De laatste is ook King of Arms in Noord Ierland. Garter heeft een afzonderlijk niet territoriaal begrensde competentie, o.a. over personen die buiten het United Kingdom wonen. Schotland tenslotte kent de Lord Lyon King of Arms.

een actie in bij de Court of Exchequer met de stelling dat de Court of Chivalry niet competent was in deze zaken en dat hij onwettig was aangeklaagd, nl. in strijd met c. 39 van de Magna Carta²². Dr Oldys verdedigde de exclusieve competentie van de Court of Chivalry en stelde dat juist Domville voor het verkeerde hof procedeerde. De kwestie bleek een ingewikkelde te zijn en werd dan ook verwezen naar de Exchequer Chamber "propter difficultatem"²³. Dit bijzondere Hof stelde Domville in het gelijk en er volgde een prohibition op 11 november 1691. Nadat de Earl Marshal, die het er niet bij liet zitten, een petitie aan de House of Lords had gezonden waarin hij de 'prohibition' aanvocht, stelde ook Dr Oldys beroep in bij de House of Lords door middel van een 'writ of error', de normale procedure om een vonnis van de Court of Exchequer gecasseerd te krijgen. De Lords bevestigden echter het gewezen oordeel en achtten derhalve de "prohibition" geoorloofd. Volgens hen had het vergrijp van Domville, "if any", geen betrekking op wapenen of erecodes maar deed hoogstens afbreuk aan de functie van Clarenceux, King of Arms, hetgeen een common law actie rechtvaardigde. Daar moest men dan ook de remedie zoeken en niet voor de Court of Chivalry. Deze beslissing beroofde de Court of Chivalry van vele zaken (en dus van veel inkomsten). Dat deed ook de laatste prohibition, die wij al even hebben besproken in *Chambers v. Jennings* (1713). Daarin werd een einde gemaakt aan de jurisdictie die het Hof zich in de 17^e eeuw had aangematigd in zaken van belediging als zijnde zaken die de eer van een persoon aantastten en dus binnen de bevoegdheid van de Court of Honour, zoals de Court of Chivalry ook wel werd genoemd, vielen. Deze beledigingszaken

22. Magna Carta (1215) c.39: Nullus liber homo capiatur, vel imprisonetur, aut dissaisiatur, aut utlagetur, aut exuletur, aut aliquo modo destruat, nec super eum ibimus, nec super eum mittemus, nisi per legale iudicium parium suorum vel per legem terrae (Geen vrij man zal worden gevangen genomen, of in een kerker worden geworpen, of uit zijn bezittingen worden gezet, of vogelvrij worden verklaard, of worden verbannen of op de een of andere wijze te gronde worden gericht, noch zullen wij tegen hem oprukken, noch zullen wij (iemand) tegen hem zenden, dan na een wettig vonnis van zijns gelijken en volgens de wet van het land)

23. In de Court of Exchequer Chamber zaten rechters uit de courts of Common Pleas en die van de Exchequer dikwijls samen met de Chancellor en de Treasurer of the Exchequer om moeilijke kwesties te bespreken en eventuele errors te herstellen.

hadden de Court of Chivalry bijzonder impopulair gemaakt en de House of Commons had er zich zelfs mee bemoeid. Het Hof had zich namelijk de afkeer op de hals gehaald van een zekere Edward Hyde, de latere Lord Chancellor en Earl of Clarendon (1609-1674), destijds een barrister van de Middle Temple en Member of Parliament²⁴. In zijn parlementaire speeches trok hij met groot oratorisch talent van leer tegen de willekeur van 'that upstart Court'. Groot succes had hij met zijn enigszins in strijd met de feiten verhaalde casus Dover v. Fox²⁵, waarin een burger tegen een dienaar van de Earl of Dover, op wiens wapen een zwaan was afgebeeld, had gezegd: 'Be gone with your goose' en vervolgens door de Court of Chivalry zou zijn veroordeeld tot een hoge boete 'for the opprobrious dishonouring of the earl's crest, by calling the swan a goose'²⁶. Hij kreeg de Long Parliament zo ver dat het op 19 februari 1641 een resolutie aannam waarin stond dat de 'Court had no jurisdiction to hold plea of words; that the Earl Marshal could hold no Court without the Constable; and that the Court was a grievance'. Aan deze resolutie is nooit verder gevolg of uitvoering gegeven, waarschijnlijk wegens de grote politieke woelingen van die tijd. Pas in 1703 ontzegde zoals reeds is gezegd, de Court of the King's Bench, aan de Court of Chivalry alle bevoegdheid inzake "cases of slander" als behorende tot het terrein van de common law.

Het moge duidelijk zijn dat deze drie beperkingen van de competentie van de Court of Chivalry het Hof nooit van zijn jurisdictie hebben beroofd, hoe mager het restant aan bevoegdheid ook

24. De Clarendon Press uit Oxford ontleent aan hem zijn naam.

25. Cur. Mil. Boxes 11/32/3

26. The History and Life of Edward, Earl of Clarendon, written by himself (ed. 1798) I, 83 e.v. Even hartverscheurend is het verhaal van de kleermaker die een gentleman om betaling van zijn rekening vroeg en met een proces dreigde, 'upon which the gentleman enraged, gave him very ill words, called him a base fellow and laid his hands upon him; in this struggle and under this provocation, oppression and reproach, the poor taylor chanced to say, that he was as good a man as the other; for which words he was called into the Marshal's court'. In een poging Hyde gunstig te stemmen had de Marshal een gesprek met hem 'and concluded with great profession of kindness and esteem; and offered him all offices in his power; when in his heart he did him (i.e. Hyde) the honor to detest and hate him perfectly'. Clarendon stierf in ballingschap in Frankrijk in 1674.

mocht zijn. De grote Blackstone erkende het Hof dan ook als een bestaand Hof hoewel 'it has fallen into contempt and disuse ... It has long since grown entirely out of use, on account of the feebleness of its jurisdiction and want of power to enforce its judgments'²⁷. Deze laatste opmerking, nl. dat het Hof geen machtsmiddelen bezat om zijn eigen vonnissen ten uitvoer te leggen, heeft ook de Surrogate, Lord Goddard, in 1954 beziggehouden. Stel, dat U gelijk krijgt, zo vroeg hij aan de eiser, hoe wilt U het vonnis dan executeren? Op drie manieren, antwoordde Mr Squibb, de advocaat voor de eiser. Men kan aan het begin van de procedure een overeenkomst sluiten, dat de verliezer aan de winnaar een bepaald geldsbedrag dient te betalen. In het Romeinse recht werden dikwijls zulke cauties ofwel stipulaties gesloten en inderdaad in 1954 'the Corporation and the defendant entered into bonds of £ 100 each to abide the judgment of the court'. Eiser zou dit bedrag bij een voor hem gunstig oordeel kunnen opvragen, desnoods door middel van een common law actie. Als tweede mogelijkheid zag Mr Squibb gevangenneming op bevel van de Earl Marshal in zijn gevangenis, maar de Chief Justice wilde deze maatregel 'leave out for modern purposes'. Tenslotte zou, aldus de eiser, een verklaring kunnen worden verkregen dat de gedaagde was 'in contempt', waarop een procedure voor de High Court kon volgen wegens 'contempt of court'. Eiser hoopte echter niet te hoeven executeren. Hem was een verbod van het voeren van het stadswapen voldoende. Te dien einde had de eiser, volgens de gewoonte van de Court of Chivalry, een ontwerp opgesteld van een 'definitive sentence, for the court to pronounce'. Daarin werd het verbod verwoord. Ook de gedaagde overhandigde zijn 'definitive sentence' waarin hij het Hof vroeg plechtig te verklaren dat hij het recht had het stadswapen te gebruiken 'and to dismiss and absolve the defendant accordingly ...'

Na het vaststellen van de kosten schorste Lord Goddard de zit-

27. W. Blackstone, *The Commentaries on the Laws of England*, adapted by R.M. Kerr, Londen 1876, 3, p. 83 noot a en 41 noot w

ting²⁸ en wees na zich enige tijd te hebben teruggetrokken namens de Earl Marshal vonnis. Hij achtte het Hof bevoegd en oordeelde vervolgens ten gunste van de eiser op gronden die hij later schriftelijk uiteen zou zetten. Daarop riep de Cryer het einde van de zitting uit: "Oyez, Oyez, Oyez, Our Sovereign Lady the Queen doth strictly charge and command all manner of persons here present that have attended to depart hence in the peace of God and of Our Sovereign Lady The Queen for the High Court of Chivalry doth now stand adjourned". De kleurrijke processie verliet daarna de rechtszaal in dezelfde volgorde als bij binnenkomst.

In zijn vonnis dat op 21 januari 1955 werd voorgelezen grondde de Chief Justice de jurisdictie van het Hof met betrekking tot kwesties van gebruik of misbruik van wapens op het gezag van Coke's Institutes²⁹, Comyns' Digest³⁰, Blackstone's Commentaries en Hawkins' Pleas of the Crown. Dat de Earl Marshal zonder de Constable zitting kan houden achtte hij bewezen door de patentbrieven van Jacobus I in 1622 en van Karel II in 1672. De Statutes van Richard II tenslotte, alsmede de prohibition cases waren slechts bedoeld om de jurisdictie van de common law courts veilig te stellen. Na deze vaststelling ging de Chief Justice over tot het beoordelen van de zaak zelve. Was het alleen het decoratieve geborduurde stadswapen in het auditorium van de Palace of Varieties geweest, dat het onderwerp van de eis had uitgemaakt, dan was er een plaats geweest voor gerechte twijfel of alleen op grond hiervan het Hof bij elkaar kon worden geroepen. Immers, 'it is common knowledge that armorial bearings are widely used as a decoration or embellishment without complaint ... The arms of universities, colleges or dioceses displayed on tobacco jars, ash trays, teapots and other articles of domestic use are to be found in shops all over the country and are dear

28. Op de twee andere punten van verdediging, nl. dat de eiser een 'corporation' was en geen privépersoon en dat het decoratieve gebruik van een wapen het recht van de rechthebbende op het wapen niet ontkent en dus niet onwettig is, ga ik niet verder in, omdat zij los staan van de kwestie van de jurisdictie, waartoe ik mij in mijn opstel beperk.

29. Sir Edward Coke, 1552-1634

30. Sir John Comyns, 1667-1740

to the heart of souvenir hunters, tourists, American and others, as well as sea-side visitors.' Het gebruiken van het stadswapen als zegel van de onderneming vormde echter wèl een wettige reden om een actie in te stellen. Immers 'a deed sealed with an armorial device is thereby authenticated as the act and deed of the person entitled to bear the arms'. Door het stadswapen in het zegel te gebruiken wekte de onderneming de indruk als orgaan van de stad of als stad zelve op te treden. Daarom werd aan gedaagde een verder gebruik van het wapen verboden.

Door dit vonnis was de eer van Manchester gered. Het blazoen van de stad kon onbesmet blijven dankzij de bescherming die de High Court of Chivalry aan de Manchester Corporation bood. In zijn eindoordeel had de Surrogate van de Earl Marshal duidelijk tot uitdrukking gebracht dat dit merkwaardige Hof bestond. En 'once it is established that this court exists, whatever interval may have elapsed since its last sitting, there is no way, so far as I know, of putting an end to it save by an Act of Parliament.'. Wellicht heeft de Engelse wetgever deze opmerking in zijn oren geknoopt want in 1976 bracht een Law Commission een rapport uit³¹, waarin werd voorgesteld menige obsolete court bij wet af te schaffen. Aan deze suggestie is een jaar later gehoor gegeven in de Administration of Justice Act van 1977. Door deze wet verdwenen schilderachtige rechtbanken als Courts of Pie Poudre, Courts of the Staple, Hundred Courts, Courts of the Clerks of the Markets, Views of Frankpledge, etc. etc. De High Court of Chivalry kwam in deze rij niet voor. Het bestaat heden ten dage nog en werd niet afgeschaft. Het had immers in 1954 op zo'n eminente wijze zijn nut bewezen.

J.H.A. Lokin

31. Jurisdiction of Certain Ancient Courts. Law. Com. no 72

